

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY PŁONIAWY - BRAMURA
NA LATA 2022-2032**

PŁONIAWY - BRAMURA, wrzesień 2022 r.

Spis treści

I. PROCEDURA TWORZENIA STRATEGII ROZWOJU	4
1.1. Podstawy prawne pracy nad Strategią	4
1.2. Przesłanki i cel aktualizacji strategii.....	4
1.3. Etapy prac nad strategią i jej aktualizacją	5
1.4. Efekty procesu aktualizacji strategii rozwoju gminy	7
II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA GMINY PŁONIAWY - BRAMURA	9
2.1. Położenie administracyjne i fizyczno-geograficzne	9
2.2. Demografia	11
2.3. Rolnictwo i sposób użytkowania terenu.....	11
2.4. Działalność gospodarcza	13
2.5. Warunki klimatyczne.....	14
2.6. Infrastruktura w gminie	14
2.7. Pomoc społeczna	20
2.8. Oświata	21
2.9. Kultura	23
III. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM I PRZESTRZENNYM	26
3.1. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym	27
3.2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze gospodarczym	35
3.3. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym	44
IV. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA	50
V. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY	54
VI. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI	55

VII. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	56
7.1. Zarządzanie i monitoring.....	56
7.2. Interesariusze strategii.....	56
VIII. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	58
IX. SPIS RYSUNKÓW I TABEL.....	59
8.1. Spis rysunków:.....	59
8.2. Spis tabel:	59

I. PROCEDURA TWORZENIA STRATEGII ROZWOJU

1.1. Podstawy prawne pracy nad Strategią

Z dniem 13 listopada 2020 r. weszły w życie przepisy wprowadzone ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 1378). Celem ustawy jest uporządkowanie krajowego systemu dokumentów strategicznych w zakresie polityki rozwoju i zapewnienie jego spójności, jak również zwiększenie efektywności programowania i realizacji strategii, polityki i programów. Zmiany prowadzą do konsolidacji systemu zarządzania rozwojem Polski i etapowego wprowadzania systemu zintegrowanych strategii: krajowej, wojewódzkiej i lokalnej.

Ustawa po raz pierwszy w ustawodawstwie krajowym wprowadziła podstawę prawną wprost dla strategii rozwoju gminy. Określiła również nowe uregulowania, co do procedury jej opracowania i zakresu merytorycznego. Dzięki temu gmina może przygotowywać strategię, która będzie pełnoprawnym dokumentem stanowiącym element nowego zintegrowanego systemu zarządzania rozwojem kraju, a jednocześnie efektywny instrument pozyskiwania środków zewnętrznych.

Przepisem, który w sposób ogólny wskazuje możliwość planowania i programowania rozwoju, jest art. 18 ust. 2 pkt. 6 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 1990 Nr 16, poz. 95 z późn. zm.), zgodnie z którym, do właściwości Rady Gminy należy uchwalanie programów gospodarczych. Natomiast art. 10e tejże Ustawy wskazuje odpowiednio na możliwość opracowania strategii rozwoju gminy przez gminę, a art. 10f określa zasady opracowania strategii.

Podstawą prawną do opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032* jest Uchwała Rady Gminy Płoniawy-Bramura nr 177.XXVII.2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032* oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji (ze zmianami).

1.2. Przesłanki i cel aktualizacji strategii

W dniu 30 grudnia 2015 r. Rada Gminy w Płoniawach-Bramurze przyjęła *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2016-2020*. Dokument określił cele rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy w perspektywie wieloletniej oraz wyznaczył kierunki działań niezbędnych do zrealizowania tych celów.

Uchwałą Nr 150.XXVII.2016 Rady Gminy Płoniawy-Bramura z dnia 25 listopada 2016 r. zmieniono pierwotną uchwałę w sprawie przyjęcia *Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Płoniawy-*

Bramura na lata 2016-2020. Zmiana polegała na rozwinięciu i uaktualnieniu zapisów w zakresie infrastruktury technicznej i infrastruktury społecznej, zawartej w *Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2005-2008*. Wykaz zadań dotyczył zarówno nowych inwestycji wynikających z potrzeb lokalnej społeczności oraz tych, które zawarte były w wykazie zadań i projektów w *Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2005-2008*, a których z powodu braku środków finansowych nie udało się zrealizować.

Uchwałą Nr 143.XXII.2020 Rady Gminy Płoniawy-Bramura z dnia 16 grudnia 2020 r. wprowadzono kolejną zmianę uchwały w sprawie przyjęcia *Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2016-2020*.

Okres obowiązywania dokumentu i realizacji założonych celów przedłużono do 2021 r. Zmianie uległ również okres realizacji poszczególnych zadań:

1. Budowa wodociągu w miejscowościach Stare Zacisze – Popielarka, przewidywany okres realizacji „2016-2017” zastąpiono okresem „2016-2021”.
2. Budowa oczyszczalni przydomowych kontynuacja budowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, przewidywany okres realizacji „2017-2020” zastąpiono okresem „2017-2021”.
3. Przebudowa stacji uzdatniania wody Suche, przewidywany okres realizacji wskazany w kolumnie drugiej „2017-2018” zastąpiono okresem „2017-2021”.

Obecnie funkcjonujący dokument strategiczny określający długofalowy rozwój gminy stał się nieaktualny ze względu na wspomniane zmiany prawne, ale przede wszystkim zmieniającą się sytuację gospodarczą, społeczną i przestrzenną gminy, jak i w jej otoczeniu. Nowe są problemy, potrzeby i oczekiwania mieszkańców oraz innych interesantów gminy. Zmiany zaszły również na poziomie dokumentów strategicznych szczebla krajowego i regionalnego, skąd potrzeba powiązania celów i zadań gminy z wyznaczonymi priorytetami zawartymi w dokumentach nadrzędnych. Pomoże to m.in. w realizacji szansy, jaką dla gminy jest możliwość uzyskania wsparcia z funduszy zewnętrznych oraz skorzystania z nowych instrumentów polityki regionalnej, w szczególności w ramach nowej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027.

W związku z powyższym, konieczne jest reagowanie na nowe warunki rozwojowe i opracowanie strategii rozwoju gminy w oparciu o znowelizowane przepisy (dokument, o którym mowa w art.10e ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym). Strategia, w odróżnieniu od dotychczasowego dokumentu strategicznego określającego długofalowy rozwój gminy, będzie wiązać planowanie społeczno-gospodarcze z przestrzennym. Dzięki temu będzie wspierała trwałą i zrównoważony rozwój gminy. Dokument określi ramy finansowe dla jego realizacji oraz potencjalne źródła finansowania.

1.3. Etapy prac nad strategią i jej aktualizacją

Na prace związane z przygotowaniem projektu *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032* składają się w szczególności:

- 1) Opracowanie wniosków z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, przygotowanej na potrzeby strategii;
- 2) Wypracowanie założeń programowych *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032* (określenie celów i kierunków działań oraz oczekiwanych rezultatów i wskaźników);
- 3) Wypracowanie założeń funkcjonalno-przestrzennych *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032*:
  - 3.1) Określenie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie,
  - 3.2) Charakterystyka obszarów strategicznej interwencji zawartych w strategii rozwoju województwa i fakultatywnie określenie obszarów strategicznej interwencji gminy, wraz z zakresem planowanych działań;
- 4) Wypracowanie założeń wdrożeniowych *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032*:
  - 4.1) Określenie systemu realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032*, w tym wytycznych do sporządzania dokumentów wykonawczych;
  - 4.2) Określenie ram finansowych i źródeł finansowania;
- 5) Opracowanie projektu *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032*, zgodnego z przepisami, standardem i spójnego z wytycznymi dokumentów nadrzędnych;
- 6) Konsultacje projektu *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032* – dokument podlega konsultacjom w szczególności z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy, a także z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie:
  - 6.1) Ogłoszenie co najmniej na stronie internetowej gminy informacji o konsultacjach, terminie i sposobie przekazywania uwag do projektu *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032* oraz terminie i miejscu spotkań konsultacyjnych w tym telekonferencji oraz spotkań zdalnych. Informacja może zostać opublikowana również w prasie o zasięgu lokalnym - ogłoszenie zawiera dodatkowo informację o adresie strony internetowej, na której zamieszczono projekt,
  - 6.2) Przeprowadzenie konsultacji zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy w terminie nie krótszym niż 35 dni od dnia ogłoszenia na stronie internetowej.
  - 6.3) Przygotowanie sprawozdania z przebiegu i wyników konsultacji, zawierającego w szczególności ustosunkowanie się do zgłoszonych uwag wraz z uzasadnieniem, oraz jego publikacja co najmniej na stronie internetowej gminy;
- 7) Opiniowanie projektu *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032* – przekazanie dokumentów zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu

uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa;

- 8) Przygotowanie projektu *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032* po uwzględnieniu ewentualnych zmian wynikających z przeprowadzonych konsultacji i opiniowania;
- 9) Przeprowadzenie uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032*;
- 10) Przygotowanie projektu *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032* po uwzględnieniu ewentualnych zmian wynikających z ewaluacji ex-ante;
- 11) Przeprowadzenie lub odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032*:
  - 11.1) Przygotowanie i wysłanie wniosku o wydanie opinii w trybie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 283 ze zm.) do regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego w sprawie konieczności lub braku konieczności sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko,
  - 11.2) W przypadku uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz jej zakresu - sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko projektu *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032*, zawierającą informacje, o których mowa w art. 51 ust. 2 ustawy, o której mowa w pkt 11.1,
  - 11.3) W przypadku uzgodnienia możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032* - odstępuję się od czynności wynikających z ustawy; odstąpienie trzeba upublicznić i nie sporządza się prognozy oddziaływania na środowisko;
- 12) Przyjęcie *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032* przez Radę Gminy Płoniawy-Bramura w drodze uchwały.

1.4. Efekty procesu aktualizacji strategii rozwoju gminy

Aktualizacja strategii rozwoju gminy przyniesie wymierne korzyści, którymi są:

- urealnienie wizji przyszłości gminy;
- poznanie rzeczywistego stanu gminy, a tym samym możliwość wyznaczenia konkretnych kierunków rozwojowych;

- aktualność danych skutkująca możliwością wykorzystania strategii, jako podstawy do tworzenia innych dokumentów strategicznych i programów rozwojowych;
- ułatwienie podejmowania bieżących decyzji skutkujących w przyszłości;
- usprawnienie organizacyjne i poprawa funkcjonowania różnych organizacji (instytucji).

II. Charakterystyka ogólna gminy Płoniawy - Bramura

2.1. Położenie administracyjne i fizyczno-geograficzne

Gmina Płoniawy-Bramura zajmuje obszar 134,85 km² na którym funkcjonują 35 sołectwa i 41 miejscowości. Gmina położona jest w północnej części województwa mazowieckiego, w powiecie makowskim. W jej bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się 7 gmin:

- Krasnosielc – na północnym – wschodzie,
- Sypniewo – na wschodzie,
- Czerwonka – na południowym – wschodzie,
- Karniewo – na południu,
- Krasne - na południowym – zachodzie
- Przasnysz – na zachodzie,
- Jednoróżec – na północy,

Rysunek 1. Położenie gminy Płoniawy - Bramura na tle sąsiednich gmin.

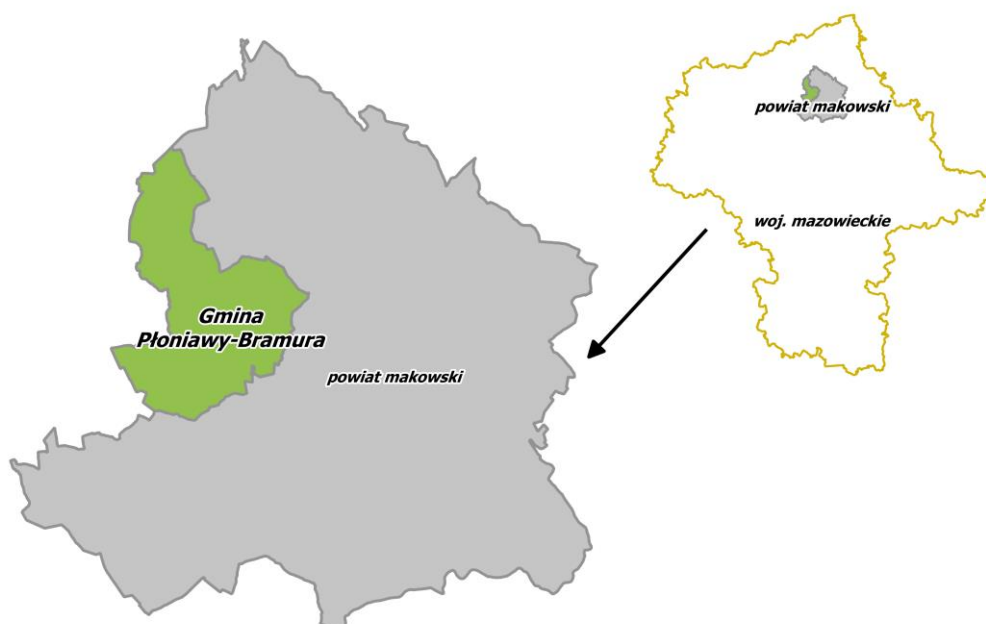
Źródło: opracowanie własne

Pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski, gmina Płoniawy - Bramura znajduje się w następujących jednostkach:

- megaregion – Europa Środkowa;
- prowincja – Niż Środkowoeuropejski;
- podprowincja – Niziny Środkowopolskie;
- makroregion – Nizina Północnomazowiecka;
- mezoregion – Wysoczyzna Ciechanowska.

Rzeźba terenu związana jest z obecnością lądolodu plejstoceniowego i warunków klimatycznych panujących w holocenie, charakterystycznych dla wschodnich części Nizin Środkowopolskich. Gmina Płoniawy-Bramura leży na Wysoczyźnie Ciechanowskiej, która jest częścią Niziny Północnomazowieckiej. Stanowi ona falistą równinę, wśród której znajdują się nieliczne wzgórza o wysokości do 160 metrów. Region ten ma charakter typowo rolniczy. Dzięki zwierzęta zamieszkujące mazowieckie kompleksy leśne to przede wszystkim: sarny, zające, dziki. Lesistość mezoregionu jest mała i wynosi 12%. Lasy tworzą kompleksy o małej powierzchni, z których największe są na wschód od rzeki Wkry, na zachód od Ciechanowa oraz nad rzeką Orzyc, w rejonie Makowa Mazowieckiego.

Rysunek 2. Położenie Gminy Płoniawy – Bramura na tle podziału administracyjnego Województwa Mazowieckiego

Źródło: opracowanie własne

Przez teren gminy przechodzą ważne szlaki komunikacyjne: droga krajowa Pułtusk – Przasnysz – Szczytno oraz droga wojewódzka Ostrołęka – Mława.

Dość gęsta jest sieć dróg powiatowych i gminnych. Ponadto cały czas czynione są starania zwiększające atrakcyjność gminy poprzez inwestowanie w rozwój infrastruktury.

2.2. Demografia

Mieszkańcy gminy Płoniawy - Bramura stanowią społeczność liczącą 5244 osób (dane GUS z 31 grudnia 2020 r.). Liczba ludności od wielu lat równomiernie maleje. Wskaźnik gęstości zaludnienia w gminie kształtuje się na poziomie 39 osób/km², w powiecie makowskim wskaźnik ten wynosi 42 osoby/km², a województwie mazowieckim 153 osób/km². Struktura płci w Gminie rozkłada się stosunkowo równomiernie.

W latach 2002-2020 liczba mieszkańców zmalała o 9,2%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41.3 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

2.3. Rolnictwo i sposób użytkowania terenu

Gospodarka regionu okolic gminy oparta jest w większości na rolnictwie, z przewagą gleb klas III, IV, V. Czystość środowiska oraz korzystne warunki klimatyczne typowe dla „Zielonych Płuc Polski” sprawiają, że żywność, a przede wszystkim mleko produkowane na terenie gminy jest najwyższej jakości.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, powierzchnia gminy Płoniawy - Bramura wynosi 13 485 ha co stanowi około 1,3% powierzchni powiatu makowskiego. W strukturze użytkowania gminy dominują użytki rolne zajmując 71% ogólnej powierzchni. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują obszar 3428 ha, co stanowi 25 % powierzchni gminy. Powierzchnia zajmowana przez grunty zabudowane i zurbanizowane to 375 ha, gdzie 44 ha zostało zakwalifikowanych do terenów mieszkaniowych. Z kolei tereny zajmowane przez wody to 44 ha co stanowi zaledwie 0,32 % powierzchni gminy Płoniawy -Bramura.

Tabela 1. Struktura użytkowania terenu gminy Płoniawy-Bramura.

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]
Powierzchnia ogólna	13482

Użytki rolne, w tym:	9543
grunty orne	7793
sady	24
łąki trwałe	845
pastwiska trwałe	547
grunty rolne zabudowane	265
grunty pod stawami	16
rowy	53
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	3428
lasy	3420
grunty zadrzewione i zakrzewione	8
Grunty zabudowane i zurbanizowane	375
tereny mieszkaniowe	44
tereny przemysłowe	5
inne tereny zabudowane	28
zurbanizowane tereny niezabudowane	12
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	3
tereny komunikacyjne - drogi	282
tereny komunikacyjne - tereny kolejowe	1
tereny komunikacyjne - inne tereny komunikacyjne	0
użytki kopalne	0
Grunty pod wodami	44
powierzchniowymi płynącymi	44
powierzchniowymi stojącymi	0
Nie użytki	91
Pozostałe	-

Tereny zdegradowane	-
Tereny zrehabilitowane	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od Gminy

2.4. Działalność gospodarcza

Ogółem w gminie jest zarejestrowanych 298 podmiotów gospodarki narodowej (dane GUS 2018 r.). Największa ilość podmiotów zaklasyfikowana jest do sekcji G. Handel hurtowy i detaliczny oraz F. Budownictwo.

Tabela 2. Rodzaje działalności gospodarczych na terenie gminy Płoniawy - Bramura

Nazwa sekcji wg PKD	Ilość podmiotów w 2018 roku
A. Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	34
B. Górnictwo i wydobywanie	0
C. Przetwórstwo przemysłowe	23
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1
E. Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1
F. Budownictwo	45
G. Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	80
H. Transport, gospodarka magazynowa	32
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5
J. Informacja i komunikacja	5
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	12
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	15

O. Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0
P. Edukacja	0
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	19
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1
S. Pozostała działalność usługowa i T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby U. Organizacje i zespoły eksterytorialne	17
Podmiotów ogółem	298

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych (GUS 2018)

2.5. Warunki klimatyczne

Klimat na terenie gminy Płoniawy-Bramura znajduje się w środkowej dzielnicy rolniczo – klimatycznej oraz III strefie klimatycznej. Przebieg i rozkład temperatury zależą między innymi od rzeźby i pokrycia terenu, rodzaju podłoża, głębokości zalegania wód gruntowych, stopnia zachmurzenia, wielkości opadu, prędkości i kierunku wiatru. Gmina wiejska Płoniawy-Bramura charakteryzuje się dużymi amplitudami temperatur pomiędzy średnimi miesięcznymi stycznia i lipca oraz wczesnym występowaniem długiej zimy, która trwa ok. 90-100 dni.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 8,5°C, a średnie roczne opady kształtują się na poziomie 500 do 560 mm. Na terenie powiatu makowskiego średnia prędkość wiatru jest stała i wynosi około 4m/s.

2.6. Infrastruktura w gminie

Drogi

W Gminie Płoniawy-Bramura podstawowy układ komunikacji drogowej tworzą drogi gminne, powiatowe oraz droga wojewódzka Nr 544 i droga krajowa Nr 57 przebiegające przez teren naszej gminy. Łączna długość publicznych dróg gminnych w Gminie Płoniawy-Bramura wynosi ok. 100 km, z czego ok. 70 km posiada nawierzchnię bitumiczną, a pozostałe nawierzchnię żwirową lub gruntową. Oprócz dróg publicznych na terenie gminy istnieją również drogi wewnętrzne, których długość nie jest precyzyjnie określona. Nawierzchnia znacznej liczby dróg została wykonana metodą poczwórnego powierzchniowego utrwalenia. Drogi te przez wiele lat dobrze spełniały swoją funkcję,

jednak w chwili obecnej stan techniczny większości z nich kwalifikuje je do remontu. Taki stan rzeczy spowodowany został zwiększającym się natężeniem ruchu pojazdów oraz znaczną ilością dużych i ciężkich maszyn oraz sprzętu rolniczego.

Na terenie Gminy Płoniawy-Bramura znajduje się jest pięć obiektów mostowych. Dwa z nich usytuowane są w ciągach dróg powiatowych w miejscowościach: Młodzianowo i Łęgi, pozostałe trzy w ciągach dróg gminnych w miejscowościach: Obłudzin, Węgrzynowo i Krzyżewo Nadrzeczne. Most zlokalizowany w miejscowości Obłudzin na rzece Orzyc i most zlokalizowany w miejscowości Węgrzynowo na rzece Węgierka są w dobrym stanie technicznych, natomiast most na rzece Orzyc w miejscowości Krzyżewo Nadrzeczne jest zamknięty dla ruchu pieszych i pojazdów z uwagi na bardzo zły stan techniczny. W latach 2022-2023 planowana jest rozbiórka tego obiektu i budowa nowego.

W okresie wiosenno-letnim wykonywane są bieżące remonty cząstkowe nawierzchni dróg gminnych polegające na uzupełnieniu powstałych ubytków w nawierzchniach bitumicznych oraz równanie i profilowanie dróg o nawierzchni tłuczniowej i gruntowej oraz ścinanie trawy na poboczach i rowach. W okresie zimowym drogi posypywane są piaskiem w celu zwalczania śliskości i zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom ruchu drogowego.

W miarę posiadanych środków własnych oraz pozyskanych z funduszy zewnętrznych wykonywane są inwestycje w zakresie przebudowy dróg polegające na profilowaniu podbudowy warstwą wyrównawczą z betonu asfaltowego, ułożeniu warstwy ścieralnej oraz obustronnym umocnieniu poboczy kruszywem łamanym. Z uwagi na znaczną ilość dróg gminnych jest wiele potrzeb w zakresie realizacji inwestycji dotyczących przebudowy tych dróg.

Sieć wodociągowa

Teren gminy zwodociągowany jest w 97%. Gmina Płoniawy-Bramura zarządza 127,9 km sieci wodociągowej, stacjami uzdatniania wody w miejscowości Jaciążek, Suche, Szlasy Łozino oraz stacją podnoszenia ciśnienia wody we wsi Zawady Huta, które zaopatrują w wodę łącznie 33 sołectwa. Czynnymi przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych jak również do innych odbiorców jest 1440 szt. Dostarczana woda zaspokaja potrzeby bytowo gospodarcze i zapotrzebowanie przeciwpożarowe.

Stacja Uzdatniania Wody w Jaciążku składa się z 2 studni głębinowych (awaryjnej i podstawowej) oznaczonymi numerami 2 i 3. Studnia nr 2 jest studnią awaryjną o wydajności eksploatacyjnej wynoszącej 6,0 m³/h. Studnią podstawową jest studnia oznaczona numerem 3 o wydajności eksploatacyjnej wynoszącej 30 m³/h. Stacja Uzdatniania Wody Suche posiada 2 studnie głębinowe nr 1 i nr 2 o wydajności eksploatacyjnej wynoszącej ok. 49,0 m³/h.

Stacja Uzdatniania Wody Szlasy Łozino składa się z 2 studni głębinowych nr 1 i 2. Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym świadczy usługę poboru wód podziemnych z ujęć studni głębinowych dla potrzeb zbiorowego zaopatrzenia w wodę do celów spożywczych i bytowo gospodarczych, w ilościach nie przekraczających $Q_{\max}=0,0139 \text{ m}^3/\text{s}$, $Q_{\text{sr}/d} = 800,0\text{m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{dop}/\text{rok}} = 438\ 000,00 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Zgodnie z uzyskanymi wynikami badań laboratoryjnych wód pobranych do analizy ze wszystkich Stacji Uzdatniania, Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna stwierdziła przydatność wody do spożycia przez ludzi i brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie gminy. W 2019 r. została rozpoczęta inwestycja pn. „Budowa sieci wodociągowej rozdzielczej wraz z przyłączami w miejscowości Stare Zacisze i Popielarka oraz pompowni wodociągowej w miejscowości Krzyżewo Nadrzeczne”. W grudniu 2020 r. została zakończona budowa stacji podnoszenia ciśnienia we wsi Krzyżewo Nadrzeczne. Stacja ta będzie dostarczała wodę do miejscowości Stare Zacisze i Popielarka. Dzięki tej inwestycji wszystkie miejscowości na terenie gminy Płoniawy-Bramura będą zwodociągowane.

Sieć kanalizacyjna

Gmina Płoniawy-Bramura jest zarządcą oczyszczalni ścieków w Kalinowcu i sieci kanalizacji sanitarnej, obsługujących również Gminę Krasne.

Ogółem sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Płoniawy-Bramura i Gminy Krasne jest 48,1 km, w tym:

- 26,8 km to sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Płoniawy-Bramura,
- 21,3 km, sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Krasne .

Czynnych przyłączy kanalizacyjnych na terenie obydwu gmin jest 696 szt., w tym:

- Gmina Płoniawy-Bramura 308 szt.
- Gmina Krasne 388 szt.

W miejscowościach nieposiadających kanalizacji, ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych. Alternatywnym, jakkolwiek rzadziej występującym rozwiązaniem, jest wyposażanie nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków, których na terenie Gminy funkcjonuje 237.

Ścieki z terenu ww. gmin odprowadzane są do biologiczno-chemicznej oczyszczalni ścieków w Kalinowcu o wielkości 6 359 RLM i przepustowości $Q_{\text{rd}} = 1\,058 \text{ m}^3/\text{dobę}$ dla dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych z oczyszczalni: BZT5 - 25 mg/l, ChZTCr-125 mg/l, Zawiesina ogólna – 35 mg/l, Azot ogólny – 30 mg/l , Fosfor ogólny – 3 mg/l.

Dodatkowo na oczyszczalni ścieków istnieje punkt zlewny ścieków dowożonych. Trafiają tu ścieki dowożone ze zbiorników bezodpływowych (szamb) zlokalizowanych na terenie gminy. Do przyjmowania ścieków dowożonych taborem asenizacyjnym służy kontenerowa stacja zlewnicza STZ – 201B.

Ciąg oczyszczania ścieków w przedmiotowej oczyszczalni składa się kolejno z następujących urządzeń:

- punktu zlewnego ścieków dowożonych taborem asenizacyjnym, wraz z pompownią ścieków dowożonych i ścieków lokalnych,

- zintegrowanego urządzenia do mechanicznego oczyszczania ścieków dopływających kanalizacją i ścieków dowożonych taborem asenizacyjnym, w skład którego wchodzi sito bębnowe o prześwicie 3 mm i piaskownik,
- przepompowni głównej ścieków surowych,
- zbiornika wyrównawczego (uśredniającego) ścieków,
- bloku biologicznego oczyszczania ścieków, składającego się z dwóch ciągów biologicznego oczyszczania ścieków i jednego osadnika końcowego, każdy ciąg biologicznego oczyszczania ścieków składa się z komory: beztlenowej (defosfatacji), niedotlenienia (denitryfikacji) i tlenowej (nitryfikacji),
- przepompowni ścieków oczyszczonych i osadów,
- stawu biologicznego.

Ciąg gospodarki osadowej składa się z :

- przepompowni ścieków oczyszczonych oraz osadu recyrkulowanego i nadmiernego,
- komory grawitacyjnego zagęszczania osadu nadmiernego i nadawy osadu,
- stacji mechanicznego odwadniania i higienizacji osadu,
- składu osadu odwodnionego, po higienizacji.

Do oczyszczalni dopływają ścieki przemysłowe zawierające substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego. Jakość ścieków oczyszczonych z oczyszczalni ścieków w Kalinowcu podlega systematycznej kontroli. Analizy pobranych próbek wykonywane są przez akredytowane laboratorium badawcze.

Gospodarka odpadami komunalnymi

Gmina Płoniawy-Bramura od ponad ośmiu lat jest odpowiedzialna za organizację i funkcjonowanie gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Płoniawy-Bramura.

Usługę polegającą na odbieraniu i zagospodarowaniu odpadów komunalnych z terenu Gminy Płoniawy-Bramura pochodzących z nieruchomości zamieszkałych świadczy firma zewnętrzna. W ramach umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu gminy Płoniawy-Bramura obowiązek utworzenia i prowadzenia punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych jak również wyposażenia nieruchomości w pojemniki i worki spoczywa na firmie odbierającej odpady. Koszt tych usług jest wkalkulowany w cenę za tonę odebranych i zagospodarowanych odpadów komunalnych.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) tworzenia i utrzymania punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej tego systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi;
- 5) wyposażenia nieruchomości w pojemniki i worki.

Zbieranie odpadów komunalnych na terenie gminy odbywa się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów.

Na terenie Gminy Płoniawy-Bramura obowiązuje selektywna zbiórka odpadów komunalnych z podziałem na 5 frakcji, z zachowaniem odpowiedniej kolorystyki:

- 1) papier (kolor niebieski) – odpady z papieru i tektury oraz odpady opakowaniowe z papieru i tektury,
- 2) szkło (kolor zielony) – odpady ze szkła oraz odpady opakowaniowe ze szkła białego i kolorowego zbierane razem;
- 3) metale i tworzywa sztuczne (kolor żółty) – odpady z metali oraz odpady opakowaniowe z metali, odpady z tworzyw sztucznych oraz odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych, odpady opakowaniowe wielomateriałowe;
- 4) odpady ulegające biodegradacji (kolor brązowy) tzw. Bio tj., odpady kuchenne i zielone;
- 5) odpady resztkowe (kolor czarny) stanowiące pozostałości po selektywnej zbiórce.

Odpady komunalne z terenu nieruchomości zamieszkałych odbierane są w następujących częstotliwościach:

- papier – co 2 miesiące,
- szkło – co 2 miesiące,
- metale i tworzywa sztuczne – co miesiąc,
- odpady biodegradowalne – jeden raz w miesiącu od stycznia do marca oraz od listopada do grudnia, natomiast w miesiącach od kwietnia do października raz na 2 tygodnie.
- odpady resztkowe – jeden raz w miesiącu od stycznia do marca oraz od listopada do grudnia, natomiast w miesiącach od kwietnia do października raz na 2 tygodnie.

Tabela 3. Osiągnięte przez Gminę Płoniawy-Bramura poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych oraz poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w poszczególnych latach

	POZIOM ODZYSKU I PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA [%]							
	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło	12	14	16	18	20	30	40	50
Płoniawy-Bramura	25,91	28,44	50,57	18,78	26,22	34,63	45,26	51,53

	POZIOM RECYKLINGU, PRZYGOTOWANIA DO PONOWNEGO UŻYCIA I ODZYSKU INNymi METODAMI [%]							
	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe	36	38	40	42	45	50	60	70
Płoniawy-Bramura	100	43,06	100	95,73	101,90	84,53	100	100

	POZIOM OGRANICZENIA MASY ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI PRZEKAZYWANYCH DO SKŁADOWANIA [%]							
	16 VII 2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	50	50	50	45	45	40	40	35
Płoniawy-Bramura	0	29,96	18,99	0	2,79	2,31	4,89	6,42

2.7. Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) jako jednostka organizacyjna gminy utworzona w 1990 r., w celu realizowania zadań własnych i zleconych gminie w zakresie pomocy społecznej.

Pomoc społeczna stanowi ważny system wsparcia osób i grup społecznych znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, które nie są one w stanie przezwyciężyć i rozwiązać samodzielnie.

Polityka pomocy społecznej w gminie Płoniawy-Bramura ukierunkowana jest na podejmowaniu różnorodnych działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ma na celu udzielenie im zarówno świadczeń jak i usług, które spowodują zmianę sytuacji społecznej i materialnej tych osób/grup.

Pomoc społeczna w pierwszej kolejności obejmuje swoimi działaniami osoby i rodziny znajdujące się w najłabszej kondycji materialnej, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w ustawie lub innych okoliczności uzasadniających przyznanie pomocy w szczególności z powodu: bezrobocia, długotrwałej lub ciężkiej choroby, niepełnosprawności, bezdomności, przemocy w rodzinie czy potrzeby ochrony macierzyństwa.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy przez OPS jest zasiłek stały, okresowy i celowy. Zasiłek stały przysługuje osobie niezdolnej do pracy z powodu wieku -lub niepełnosprawności jeśli spełnia kryterium dochodowe. Zasiłek okresowy przyznawany jest w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Z kolei zasiłek celowy jest świadczeniem fakultatywnym przyznawanym na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, np. żywności, leków, opału.

Dominującym rodzajem pomocy jest pomoc z Programu „Posiłek w szkole i w domu”. Program zakłada wsparcie finansowe gmin w udzielaniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Program zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej.

Wśród usług świadczonych przez OPS, najistotniejszą rolę odgrywa praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Ośrodek Pomocy Społecznej angażuje się również w działania środowiskowe na rzecz lokalnej społeczności jakimi są np. organizacja i dystrybucja żywności za pośrednictwem Banku Żywności czy pomocy rzeczowej przekazanej przez fundacje

System świadczeń rodzinnych działający od maja 2004 r. jest zadaniem zleconym Ośrodkowi do realizacji. Celem systemu pomocy rodzinie wprowadzonego ustawą o świadczeniach rodzinnych jest stworzenie spójnego wsparcia rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej,

wychowującej dzieci uczęszczające do szkoły w tym niepełnosprawne. Podstawowym świadczeniem jest zasiłek rodzinny wraz z dodatkami. Oprócz tego przyznawane jest świadczenie pielęgnacyjne, niezależny od dochodu zasiłek pielęgnacyjny oraz inne.

Kolejną formą pomocy udzielaną przez Ośrodek Pomocy Społecznej stanowią świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych.

Zadaniem OPS jest również wsparcie dla rodzin w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny. Program określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, jak i działania profilaktyczne oraz upowszechniające działania prorodzinne.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje także zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także delegując do niego swoich pracowników. Działania Zespołu koncentrują się na diagnozowaniu problemu, inicjowaniu interwencji w środowisku oraz opracowywaniu i realizacji planu pomocy.

Podejmowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej działania dowodzą, że duże znaczenie w podejściu do rozwiązania problemów osób i rodzin pozostających w systemie pomocy społecznej ma udzielanie wsparcia odpowiadającego na zróżnicowane potrzeby podopiecznych.

2.8. Oświata

Gmina Płoniawy-Bramura jest organem prowadzącym dla czterech szkół podstawowych:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Arkadiusza Gołasia w Płoniawach – Bramurze,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września w Węgrzynowie,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej – Curie w Krasieńcu,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. św. Stanisława Kostki w Chodkowie Wielkim.

Gmina jest również organem rejestrującym dla Szkoły Podstawowej w Jaciążku. Jest to szkoła podstawowa z oddziałami przysposabiającymi do pracy, prowadzona przez Zakład Doskonalenia Zawodowego w Warszawie.

W szkołach prowadzona jest nauka w klasach I-VIII.

Przy każdej ze szkół, dla których Gmina jest organem prowadzącym funkcjonują oddziały przedszkolne.

Wszystkie placówki oświatowe prowadzone przez Gminę Płoniawy-Bramura zapewniają bezpieczne i higieniczne warunki nauki, wychowania i opieki. Każda placówka oświatowa ma zapewnioną obsługę administracyjną, finansową, organizacyjną i prawną przez Urząd Gminy w Płoniawach-Bramurze.

Dyrektorzy placówek oświatowych planując budżet, każdego roku, w miarę możliwości finansowych, uwzględniają w swoich planach finansowych również wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania (np.: programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych szkoły).

Wydatki na oświatę pokrywane są z subwencji oświatowej, przekazanej z Budżetu Państwa oraz ze środków własnych Gminy.

Struktura zatrudnienia nauczycieli zmienia się rok rocznie w zależności od ilości oddziałów w danej szkole, zapewnieniu odpowiedniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, na podstawie zatwierzonego przez organ prowadzący arkusza organizacji pracy szkoły na dany rok szkolny.

W każdym roku w zależności od dostępnych programów i przeznaczonych środków finansowych doposaża się pracownie przedmiotowe, pracownie informatyczne, językowe w niezbędny sprzęt, wyposażenie i pomoce dydaktyczne, celem poprawienia jakości nauczania i opieki w każdej ze szkół.

Ponadto Gmina Płoniawy-Bramura jako organ prowadzący realizuje zadania wynikające z przepisów prawa oświatowego.

Dożywianie uczniów

W placówkach oświatowych zorganizowane są stołówki szkolne oraz miejsca do spożywania posiłków. W dwóch szkołach w Płoniawach-Bramurze i Krasieńcu obiady gotowane są w kuchni szkolnej, natomiast w szkołach w Chodkowie Wielkim i Węgrzynowie posiłki dostarczane są przez Zajazd Staropolski z Przasnysza.

Świadczenia pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym – stypendia szkolne

Zgodnie z art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty w gminie realizowany jest *Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych uczniów szkół*, którego zadaniem jest tworzenie dodatkowej motywacji do pogłębiania wiedzy oraz promowania najlepszych uczniów. Jedną z form realizacji programu jest nagradzanie uczniów wybitnie uzdolnionych poprzez przyznawanie stypendiów za wysokie wyniki w nauce, szczególne osiągnięcia artystyczne i sportowe.

Dowóz uczniów do szkół

Gmina realizuje obowiązek dowozu uczniów do szkół, zwraca również koszty dowozu uczniów niepełnosprawnych do szkół spoza terenu gminy, na zasadach określonych w umowach zawartych między Wójtem a rodzicami.

Działalność szkół oraz sukcesy i osiągnięcia uczniów.

Szkoły zapewniają możliwość rozwoju uczniom. Uczniowie, mobilizowani przez nauczycieli biorą aktywny udział w różnego rodzaju konkursach przedmiotowych, recytatorskich, fotograficznych, artystycznych, plastycznych, sportowych, w których to odnoszą znaczne sukcesy. W szkołach odbywają się spotkania autorskie, warsztaty psychologiczno-pedagogiczne, spotkania z policjantem, spotkania i koncerty oraz warsztaty profilaktyczne.

Gmina Płoniawy-Bramura zapewnia uczniom prawo do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w każdej ze szkół.

Zakupione książki przyjmowane są na stan księgozbioru danej placówki, a następnie wydawane do użytku uczniom na dany rok szkolny.

Baza lokalowa

Przy każdej szkole funkcjonuje hala gimnastyczna, świetlica, biblioteka, stołówka, place zabaw dla najmłodszych oraz boiska szkolne.

W miarę możliwości finansowych są wykonywane na bieżąco drobne remonty i naprawy zniszczonego bądź zużytego sprzętu. Wykonywane są również prace porządkowe wewnątrz budynków i wokół nich na zewnątrz.

2.9. Kultura

Walory kulturowe

Do najważniejszych zabytków na terenie gminy należą: drewniany kościół z końca XVII w. o konstrukcji zrębowej, oszalowany oraz dzwonnica prawdopodobnie z XVIII w. w Węgrzynowie, a także kościół klasycystyczny z dzwonnica z pierwszej połowy XIX w., dwór w Jaciążku z końca XIX w., zespół dworski wraz z parkiem w Szczukach.

Na dziedzictwo kulturowe Gminy Płoniawy-Bramura składają się obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków zamieszczonego na stronie Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. obiektami wpisanymi do ww. rejestru, znajdującymi się na terenie gminy Płoniawy - Bramura są:

- Jaciążek
  - park dworski, XIX, nr rej.: A-506 z 27.01.1984
- Młodzianowo
  - park, XIX, nr rej.: A-508 z 27.01.1984
- Płoniawy-Bramura
  - kościół par. pw. św. Stanisława Biskupa, XIX, nr rej.: A-409 z 25.03.1962
  - dzwonnica, nr rej.: jw.

- Stary Podoś
  - kaplica rzym.-kat., XIX, nr rej.: A-427 z 5.05.1962
- Suche
  - zespół dworski, 1 poł. XIX, 1926, nr rej.: A-492 z 20.12.1982 i z 27.01.1984:
  - dwór drewniany
  - park
- Szczuki
  - zespół dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: A-493 z 5.01.1983 i z 8.07.1986:
  - dwór
  - park
- Węgrzynowo
  - kościół par. pw. Świętego Ducha, drewn., XVIII, nr rej.: A-394 z 8.12.1961
  - cmentarz rzym.-kat. (najstarsza część), nr rej.: A-535 z 30.01.1986

Gminna Biblioteka Publiczna

Gminna Biblioteka Publiczna w Płoniawach-Bramurze swoją działalnością obejmuje bibliotekę główną oraz dwie Filie Biblioteczne: w Chodkowie Wielkim i w Węgrzynowie. Pomieszczenia filii znajdują się w szkołach podstawowych, biblioteki dzielą swe pomieszczenia wraz z bibliotekami szkolnymi. Zlokalizowane są tak, aby dorośli czytelnicy mieli łatwy dostęp do zbiorów bibliotecznych oraz tak, by dzieci mogły korzystać z oferty bibliotek w wolnym czasie oraz podczas przerw lekcyjnych. GBP Płoniawy-Bramura mieści się na parterze budynku współużytkowanego wraz z Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Lokal biblioteki jest duży, jasny i przestronny, wyposażony w nowe meble i regały biblioteczne.

Gminna Biblioteka Publiczna w Płoniawach-Bramurze kieruje swą działalność na rozwijanie i popularyzowanie czytelnictwa w społeczności lokalnej za pomocą promocji książki w Internecie, współpracy ze szkołami i przedszkolami. Biblioteka prowadzi elektroniczne wypożyczanie książek poprzez program MAK+. Procesy związane z wypożyczaniem, katalogowaniem, zwrotem książek, sporządzaniem statystyk, zapisem czytelników w Gminnej Bibliotece Publicznej w Płoniawach-Bramurze są pełni zautomatyzowane. Istnieje także możliwość skorzystania z zasobów Academia – cyfrowej wypożyczalni bibliotecznej książek i czasopism naukowych będących zbiorami cyfrowymi Biblioteki Narodowej. Czytelnicy mają możliwość zamawiania książek za pomocą Facebooka, poczty internetowej oraz telefonicznie - tzw. „Książka na telefon”.

Na koniec 2021 r. księgozbiór bibliotek wynosił 28 597 egzemplarzy książek, w tym: Gminna Biblioteka Publiczna w Płoniawach-Bramurze: 12 768 wol., Filia w Chodkowie Wielkim: 7 720 wol., Filia w Węgrzynowie: 8 109 wol. Książki zakupywane są ze środków samorządowych oraz ze środków pozyskanych w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025 Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych Kierunek interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych. Zbiory bibliotek wzbogaca się w książki o tematyce dostosowanej do potrzeb i wymagań czytelników. Bibliotekarze na bieżąco śledzą rynek wydawniczy, wzbogacają księgozbiory o nowości książkowe. W bibliotece znajduje się literatura popularnonaukowa, beletrystyka, literatura

regionalna oraz literatura dla dzieci i młodzieży. Przez cały rok prowadzony jest profil na Facebooku, na którym umieszczane są aktualności dotyczące Biblioteki, zdjęcia nowości książkowych, przeprowadzane są konkursy, przekazywane są znaczące informacje, itp.

Biblioteka prowadzi szereg działań z czytelnikiem mających na celu promowanie i rozwijanie zainteresowań czytelniczych. Można tu wymienić lekcje biblioteczne dla uczniów i przedszkolaków, organizację spotkań czytelniczych i spektakli, przeprowadzanie różnego rodzaju konkursów - czytelniczych, literackich, fotograficznych, plastycznych itp. Bibliotekarze systematycznie spotykają się z przedszkolakami i czytają im bajki w ramach akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”. W lokalach bibliotek znajdują się wystawki książkowe i tematyczne. Biblioteka współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Płoniawach-Bramurze.

Czytelnicy mogą przeglądać katalog OPAC Biblioteki na stronie: <https://szukamksiązki.pl/SkNewWeb/bstart/1034>.

Bibliotekarze systematycznie zbierają wycinki prasowe o gminie Płoniawy-Bramura, gromadzą księgozbiór regionalny i materiały z historii naszej gminy.

Gminny Ośrodek Kultury

Gminny Ośrodek Kultury w Płoniawach-Bramurze jest samorządową instytucją kultury, która wykonuje zadania własne gminy w zakresie organizowania działalności kulturalnej.

Instytucja prowadzi działalność w oparciu o zapisy zawarte w Statucie i Regulaminie Organizacyjnym oraz rozpoznane potrzeby kulturalne społeczeństwa gminy, przy uwzględnieniu możliwości kadrowych, lokalowych, finansowych oraz stanu wyposażenia w odpowiedni sprzęt. Realizuje zadania w dziedzinie edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę oraz upowszechniania i inicjowania działań kulturalnych. Ponadto, kultywuje polskie zwyczaje i obyczaje, utrwała tradycje gminne i regionalne oraz promuje lokalne talenty artystyczne. Współpracuje z klubami seniora, kołami gospodyń wiejskich, stowarzyszeniami, placówkami oświatowymi oraz z innymi instytucjami kultury z terenu gminy.

Gminny Ośrodek Kultury swoje podstawowe zadania realizuje poprzez:

- organizowanie imprez kulturalno-rozrywkowych w postaci: koncertów, spektakli teatralnych, prezentacji kabaretowych, przeglądów muzycznych, wystaw, pokazów i etc.,
- organizowanie różnorodnych form edukacji artystycznej, kulturalnej i wychowywanie przez sztukę (koła zainteresowań, kluby, zajęcia i warsztaty artystyczne, konkursy),
- promowanie zespołów twórczych i indywidualnych artystów działających na terenie gminy,
- organizowanie wycieczek edukacyjno-rozrywkowych oraz wyjazdów do muzeum, do kina, do teatru, na basen, na lodowisko, na koncert czy wystawę,
- podejmowanie działań integracyjnych w sferze kultury,
- współpracę z innymi instytucjami kultury, placówkami oświatowymi, stowarzyszeniami, kołami gospodyń wiejskich, klubami seniora i nieformalnymi grupami mieszkańców w zakresie popularyzacji kultury.

III. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Wprowadzenie

Sprawą o zasadniczym znaczeniu w zakresie decyzji dotyczących tempa i kierunków rozwoju, zasad gospodarowania majątkiem oraz sposobów zaspokajania lokalnych potrzeb jest dla samorządów lokalnych istnienie wizji przyszłości swojej gminy.

Niezbędne staje się określenie konkretnych celów rozwoju możliwych do osiągnięcia oraz metod jakie zastosuje się realizując dążenia do postawionych celów.

Lokalna strategia gospodarcza powinna mobilizować efektywne wykorzystanie wszystkich miejscowych potencjałów oraz opisywać niezbędne kroki prowadzące do realizacji celów w krótkim i długim okresie czasu, a także przewidywać działania alternatywne.

Na obecnym etapie rozwoju samorządów na władzach gminnych i powiatowych spoczywa obowiązek sprawnego kierowania i organizowania lokalnego życia publicznego oraz stymulowanie rozwoju gospodarczego. Warunkiem sprawnego funkcjonowania organizmu samorządowego jest umiejętność zarządzania strategicznego, szczególnie w zakresie określenia długofalowych celów i zamierzeń rozwojowych oraz dróg prowadzących do ich osiągnięcia.

W przypadku gminy podejmującej tworzenie strategii rozwoju chodzi głównie o odpowiedź na pytania:

- w jaki sposób skutecznie wykorzystywać szanse i przeciwdziałać zagrożeniom dla rozwoju gospodarki gminy,
- w jaki sposób stymulować procesy rozwoju lokalnej gospodarki, czyli co należy zrobić aby stworzyć dogodne warunki dla lokalizowania na terenie gminy różnych nowych przedsięwzięć gospodarczych, instytucji i organizacji, a także dla dalszego rozwoju już istniejących (chodzi tu o podnoszenie poziomu atrakcyjności lokalizacji gminy, czyli tzw. korzyść miejsca),
- w jaki sposób racjonalnie i efektywnie wykorzystywać zasoby własne gminy (ludzkie, kapitałowe i naturalne),
- w jaki sposób chronić interes publiczny i przeciwdziałać różnorodnym konfliktom nieuchronnie pojawiającym się w procesie rozwojowym opartym o „grę rynkową” wielu niezależnych podmiotów gospodarujących i funkcjonujących na terenie gminy?

Rozwiązywanie tych problemów przez władze samorządowe nie może mieć wyłącznie charakteru pasywnego, tj. polegać na likwidacji zaistniałych już „momentów krytycznych” (różnego rodzaju barier, dysproporcji rozwojowych) i łagodzeniu najdotkliwszych negatywnych skutków dla

mieszkańców gminy. Musi mieć charakter aktywny, tj. nastawiony na kreowanie pożądanej przyszłości gminy oraz optymalne wykorzystanie wszystkich potencjalnych podstaw jej rozwoju prowadzących zarówno do ilościowych jak i jakościowych zmian w przyszłości.

3.1. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym

CEL STRATEGICZNY 1: AKTYWIZACJA SPOŁECZEŃSTWA GMINY PŁONIAWY-BRAMURA I MODERNIZACJA SZKOLNICTWA

Problemem nadrzędnym, z jakim borykają się mieszkańcy zarówno całego powiatu makowskiego, jak i tworzących go gmin jest panujący w społeczności lokalnej marazm związany z poczuciem braku perspektyw i szans na dostatnie życie na tym terenie. Gmina Płoniawy-Bramura nie jest dla mieszkańców atrakcyjnym miejscem zamieszkania i pracy zawodowej. Brak jest im ponadto motywacji do zmiany istniejącej sytuacji. Problemem dotknięta jest cała społeczność, w szczególności zaś zagrożona pozostaje młodzież. Istnieje niebezpieczeństwo, że syndrom tzw. „wyuczonej bezradności” stanie się cechą, którą przejmie również młode pokolenie. Młodzież nie ma wzorców do naśladowania ani szans na nauczenie się alternatywnego podejścia do życia. Aktywne kształtowanie otaczającej rzeczywistości wydaje się im czymś, na co nie mogą sobie pozwolić. Ze względu na brak środków finansowych oraz wsparcia ze strony dorosłych, nie mogą skutecznie rozwijać swoich zainteresowań uczyć się udziału w życiu społeczno – gospodarczym swojej gminy. Konieczne wydaje się wobec tego otoczenie szczególną opieką dzieci i młodzieży Gminy Płoniawy-Bramura. Jako cel nadrzędny należy postawić sobie kształtowanie aktywnych postaw młodych mieszkańców. Środkiem do osiągnięcia powyższego celu jest zorganizowanie młodzieży czasu wolnego, w którym mogliby rozwijać swoje zainteresowania, doskonalić umiejętności, uczyć się języków obcych, obsługi komputera lub spędzać czas w miłej i wolnej od alkoholu atmosferze. Zostanie to zrealizowane poprzez uaktywnienie dorosłych mieszkańców gminy, którzy otrzymają zachętę do prowadzenia działalności na rzecz dzieci i młodzieży pod egidą organizacji pozarządowych (istniejących lub nowo powstałych).

KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1.: ROZWÓJ SEKTORA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

CEL SZCZEGÓŁOWY: Pobudzenie aktywności trzeciego sektora, rozbudowa infrastruktury organizacji pozarządowych, stworzenie sieci powiązań wzajemnych.

Zadanie 1.1.1. Wzrost ilości i jakości pracy organizacji pozarządowych.

Działania:

- a) Przeprowadzenie analizy potencjału społecznego (wyłonienie lokalnych liderów środowiskowych) z terenu gminy.
- b) Zagwarantowanie uczestnictwa przedstawicieli gminy Płoniawy - Bramura w organizowanych przez Starostwo Powiatowe serii szkoleń z zakresu funkcjonowania Sektora Pozarządowego

- c) Uczestnictwo tych osób w wyjazdach studyjnych do ośrodków wspierania organizacji pozarządowych

Termin realizacji działań nr a), b), c)	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Rada Gminy
Źródła finansowania	Partycypacja w kosztach działań - Budżet Gminy
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	3.000 zł rocznie

Zadanie 1.1.2. Wsparcie finansowe i organizacyjne powstawania organizacji oraz realizowanych przez nie zadań statutowych.

Działania:

- a) Udostępnianie infrastruktury będącej własnością komunalną ,
- b) Dostęp do informacji, którymi dysponują władze samorządowe (np. co do nie zaspokojonych potrzeb mieszkańców)
- c) Wykorzystanie wiedzy i doświadczeń ekspertów samorządowych,
- d) Korzystanie z kanałów promocyjnych Gminy,
- e) Korzystanie z ewentualnych kontraktów zagranicznych Gminy,
- f) Udzielanie rekomendacji przez władze miejskie organizacjom pozarządowym,
- g) Pomoc w dziedzinie edukacji i szkoleń.

Termin realizacji	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Rada Gminy
Źródła finansowania	Partycypacja w kosztach działań - Budżet Gminy
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	3.000 zł rocznie

KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2.: WZROST PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ**CEL SZCZEGÓŁOWY: Stopniowe przejście wszystkich stopni partycypacji społeczności Gminy we władzy**

Działania:

- a) informowanie społeczeństwa o działalności samorządu
- b) uzyskiwanie informacji o potrzebach, punktach widzenia i preferencjach
- c) uzyskiwanie akceptacji społecznej dla planowanej działalności
- d) współdziałanie - udział w opracowywaniu planu, wymianie informacji i formułowaniu celów, realizacji podjętych planów
- e) akceptacja inicjatyw oddolnych, realizowanych wspólnie przez samorząd i zrzeszenia obywatelskie

Efektem końcowym ma być zawiązanie koalicji na rzecz rozwoju gminy Płoniawy - Bramura złożonej z przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz samorządów.

Zadanie 1.2.1.: Przygotowanie i realizacja szeroko zakrojonej akcji informacyjnej, skierowanej do mieszkańców Gminy

Działanie zostanie podjęte przy wykorzystaniu lokalnych mediów (w tym elektronicznych” strona www. Urzeddu Gminy, strona facebook oraz dodatkowo plakaty, banery, itp.), które docelowo staną się forum dyskusyjnym dla społeczności. Na łamach lokalnych mediów zamieszczone zostaną informacje na temat prowadzonych przez samorząd działań, realizacji strategii rozwoju lokalnego, podejmowanych inicjatyw publicznych.

Termin realizacji	2022-2023
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Rada Gminy
Źródła finansowania	Budżet Gminy, sponsorzy
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	2.000 zł rocznie

Zadanie 1.2.2.: Wdrożenie programu regularnych konsultacji społecznych.

Wprowadzenie tradycji spotkań z mieszkańcami odbywanych regularnie w niewielkich odstępach czasu.

Termin realizacji	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Rada Gminy

Źródła finansowania	Budżet Gminy
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	4.000 zł rocznie

Zadanie 1.2.3.: Organizowanie podstaw współpracy między samorządem a społeczeństwem

Konsultacja społeczna przybierze formy regularnego uczestnictwa przedstawicieli poszczególnych grup społecznych w posiedzeniach komisji rad gminnych.

Termin realizacji	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Rada Gminy
Źródła finansowania	Budżet Gminy
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	2.000 zł rocznie

Zadanie 1.2.4.: Zawiązanie koalicji samorządów i pozostałych dwóch sektorów dla realizacji wspólnie nakreślonych celów rozwoju społecznego i gospodarczego gminy Płoniawy - Bramura.

Koalicja przyjmie formę Komitetu lokalnego, w którym regularnie i jawnie będą spotykać się:

- przedstawiciele władz wybieralnych,
- przedstawiciele opozycji we władzach wybieralnych,
- członkowie lokalnych kręgów władz administracyjnych, menedżerowie komunalni,
- odbiorcy i użytkownicy usług publicznych,
- organizacje biznesu i inne,
- pracownicy lokalnych firm,
- wyodrębnione grupy znaczące.

Termin realizacji	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Rada Gminy
Źródła finansowania	Budżet Gminy, sponsorzy prywatni
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	3.000 zł rocznie

KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.3.: OPRACOWANIE POLITYKI EDUKACYJNEJ W GMINIE PŁONIAWY - BRAMURA**CEL SZCZEGÓŁOWY: Racjonalizacja sieci szkół i placówek oświatowych w gminie.****Zadanie 1.3.1.: Poprawa efektywności wykorzystania bazy materialnej i wydatkowania funduszy na funkcjonowanie systemu edukacyjnego w gminie.****Działania:**

- a) Analiza stanu szkolnictwa w gminie.
- b) Opracowanie analizy racjonalności wydatkowania środków finansowych na funkcjonowanie placówek oświatowych

Termin realizacji	2022-2023
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Władze gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Rada gminy
Źródła finansowania	Budżet gminy
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	2. 000 zł

Zadanie 1.3.2.: Dostosowanie sieć szkół i placówek oświatowych do potrzeb lokalnych ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich.**Działania:**

- a) Opracowanie szczegółowej diagnozy potrzeb i zasadności funkcjonowania szkół placówek oświatowych.
- b) Aktualizacja programu zagospodarowanie bazy materialnej.

Termin realizacji	2022-2023
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Władze gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Rada gminy
Źródła finansowania	Budżet gminy
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	2. 000 zł

KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.4.: INTEGRACJA ŚRODOWISKA LOKALNEGO NA RZECZ POPRAWY SYSTEMU EDUKACYJNEGO

CEL SZCZEGÓŁOWY: Maksymalne wykorzystanie lokalnych możliwości i zasobów, stworzenie korzystnych warunków podnoszenia poziomu edukacji dzieci i młodzieży.

Zadanie 1.4.1.: Zorganizowanie stałej współpracy pomiędzy samorządem gminnym a społecznością lokalną w zakresie funkcjonowania placówek szkolnych i oświatowych.

Działania:

- a) Wypracowanie metod i zasad współpracy pomiędzy nauczycielami, rodzicami oraz środowiskiem biznesu.

Termin realizacji	2022-2023
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Władze gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Rada gminy, Dyrektorzy szkół
Źródła finansowania	Budżet Gminy
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	2.000 zł

KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.5.: WYPRACOWANIE SYSTEMÓW WSPIERAJĄCYCH ZDOBYWANIE WYKSZTAŁCENIA DZIECIOM I MŁODZIEŻY

CEL SZCZEGÓŁOWY: Umożliwienie zdobywania wiedzy dzieciom i młodzieży szczególnie potrzebującej wsparcia - wyrównanie szans edukacyjnych.

Zadanie 1.5.1.: Utworzenie ponadgminnego Funduszu Stypendialnego.

Działania:

- a) Opracowanie analizy potrzeb dzieci i młodzieży.
- b) Opracowanie zasad i procedur funkcjonowania funduszu.
- c) Nawiązanie współpracy z organizacjami i instytucjami zarządzającymi funduszami stypendialnymi.

Termin realizacji	2022-2023
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Władze Powiatu i poszczególnych gmin
Koordinacja i weryfikacja działań	Rada powiatu i Rady gmin, Dyrektorzy szkół, przedsiębiorcy, rodzice
Źródła finansowania	Budżety powiatu i gmin, środki

	prywatne
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	50.000 zł

3.2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze gospodarczym

CEL STRATEGICZNY 2: PRZEKSZTAŁCENIE LOKALNEGO ROLNICTWA GMINY PŁONIAWY-BRAMURA W NOWOCZESNĄ GAŁĄŻ GOSPODARKI, ZMIANA STRUKTURY ZATRUDNIENIA MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW WIEJSKICH.

Gmina Płoniawy-Bramura posiada naturalne i historyczne tradycje produkcji rolniczej. Niestety słabą stroną rolnictwa gminy jest jego duże rozdrobnienie, brak zorganizowanego zbytu ziemiopłodów. Istniejąca infrastruktura obsługi rolnictwa zarówno swoim wyposażeniem, jak i obszarem nie wystarcza na obecne i przyszłe potrzeby mieszkańców.

W rolnictwie wymierne efekty może przynieść tylko działanie w dużej skali. Pojedyncze gminy nie są w stanie samodzielnie zrealizować przedsięwzięć o charakterze organizacyjnym i infrastrukturalnym. Dla tego też większość zadań na terenie powiatu makowskiego należałoby prowadzić działania wspólne, realizowane przez większą liczbę gmin.

Konsekwencją wspólnych działań jest partycypacja zarządów gmin jak i producentów z ich terenów w realizacji inwestycji w skali całego powiatu.

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1.: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I ORGANIZACYJNEJ OBSŁUGI ROLNICTWA JAKO LOKALNEGO CENTRUM OBROTU I PRZETWÓRSTWA PRODUKTÓW ROLNYCH – GIEŁDA ROLNO-OGRODNICZA.

CEL SZCZEGÓŁOWY: Pełnienie przez powstałe zaplecze techniczne rolnictwa funkcji dystrybucyjnej lokalnej produkcji rolnej..

W ramach tworzonej infrastruktury technicznej i organizacyjnej niezbędna jest wyspecjalizowana jednostka zajmująca się marketingiem i organizacją handlu hurtowego zarówno na terenie powiatu, jak i poza jego granicami.

Zadanie 2.1.1.: Partycypacja gminy Płoniawy - Bramura w powstaniu lokalnej giełdy rolno-ogrodniczej i stworzenie warunków do rozwoju infrastruktury towarzyszącej placowi targowemu - w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania obrotu produktami rolnymi.

Działania (w partnerstwie z sąsiednimi gminami):

- a) Opracowanie w koncepcji i projekcie finansowo-technicznego uruchomienia giełdy rolno-ogrodniczej.
- b) Wdrożenie projektu lokalnej giełdy rolno-ogrodniczej. Stworzenie przez władze lokalne warunków do powstania na obrzeżach targowiska infrastruktury towarzyszącej, tj.: drogi dojazdowe, parkingi, obsługa bankowa, obiekty usług socjalnych, itp.
- c) 1.1.3. Powołanie osoby prawnej do realizacji zadania tj. Giełdy Rolno-Ogrodniczej Maków Mazowiecki w formie spółki akcyjnej

Termin realizacji	2022-2024
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Zarząd Gminy Płoniawy-Bramura w koordynacji z Zarządem gminy organizującej giełdę /Maków Mazowiecki/
Koordinacja i weryfikacja działań	Zarząd Giełdy
Źródła finansowania	Zarząd Giełdy, Grupy Producentkie, Środki zewnętrzne: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	600.000 zł

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2.: PODNIESIENIE STANDARDU TECHNICZNEGO OBSŁUGI ROLNICTWA I WZMOCNIENIE JAKOŚCI OBSŁUGI SPEŁNIAJĄCEJ WYMOGI SANITARNE UNII EUROPEJSKIEJ.

CEL SZCZEGÓŁOWY: Wzmocnienie przystosowania infrastruktury obsługi rolnictwa do produkcji i zbytu produktów rolnych w standardach Unii Europejskiej.

Zadanie 2.2.1.: Poprawa infrastruktury technicznej obsługi rolnictwa w celu podniesienia jakości przygotowania produktów rolnych do obrotu towarowego. Stworzenie nowoczesnego systemu przechowywania i przygotowania produktów rolnych do sprzedaży.

Działania:

- a) Budowa przechowalni lub chłodni na terenach o największej koncentracji produkcji ogrodniczej i zwierzęcej na terenie gminy.
- b) Stworzenie punktów wysyłkowych płodów rolnych bezpośrednio u producentów. Przeniesienie części działań związanych z ekspedycją płodów rolnych do gospodarstw rolnych (przygotowanie do sprzedaży, sortowanie, konfekcjonowanie, magazyny opakowań).
- c) Podniesienie standardu infrastruktury związanej ze stanem sanitarnym gospodarstw rolnych.

Termin realizacji	2022-2024
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Zarząd Giełdy
Koordinacja i weryfikacja działań	Zarząd Giełdy
Źródła finansowania	Zarząd Giełdy, Grupy Producentkie, Środki zewnętrzne: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	300.000 zł

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.3.: TWORZENIE I ROZWÓJ GRUP PRODUCENTÓW ROLNYCH JAKO PODSTAWOWEGO ELEMENTU RYNKU PIERWOTNEGO.

CEL SZCZEGÓŁOWY: Konsolidacja charakteryzujących się dużym rozdrobnieniem gospodarstw rolnych.

Rolnicy w pojedynkę zaopatrują się w środki produkcji i sprzedają swoje produkty. Negatywne konsekwencje tego stanu rzeczy to konkurowanie rolników pomiędzy sobą, a więc uzyskiwane niższe ceny, trudniejszy zbyt towarów, przejmowanie części dochodów przez pośredników.

Zadanie 2.3.1.: Realizacja programu informacyjno-szkoleniowego dla rolników dotyczącego wszystkich zagadnień związanych z zakładaniem i funkcjonowaniem grup producentów rolnych.

Brak właściwego rozeznania mechanizmów rynkowych, perspektywicznego działania oraz złe tradycje i uprzedzenia wśród rolników to jedne z podstawowych przyczyn trudności w tworzeniu grup producentów rolnych.

Działania:

- a) Przygotowanie przez Zarząd Giełdy we współpracy z Ośrodkami Doradztwa Rolniczego, lokalnymi samorządami oraz Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa programu szkoleń dla producentów rolnych.
- b) Przeprowadzenie cyklu szkoleń dla różnorodnych środowisk producentów rolnych. Celem szkoleń jest dostarczenie niezbędnej wiedzy prawnej i marketingowej oraz przekonanie rolników o konieczności wspólnego działania.

Termin realizacji	2022-2024
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Zarząd Giełdy
Koordinacja i weryfikacja działań	Zarząd Giełdy, Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Źródła finansowania	Grupy Producentckie, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	10.000 zł

Zadanie 2.3.2.: Pomoc organizacyjno-prawna dla rolników zainteresowanych tworzeniem grup producentów rolnych.

Istnieje potrzeba wykorzystania obecnych struktur i form organizacyjnych (ODR, samorządy, organizacje pozarządowe) dla zapewnienia stałej pomocy doradczej dla rolników zainteresowanych tworzeniem grup producenckich, a także informowanie o możliwościach absorpcji środków z funduszy rządowych i programów przedakcesyjnych .

Działania:

- a) Uruchomienie programu doradczego dla grup producenckich współpracujących z Giełdą.

Termin realizacji	2022-2024
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Zarząd Giełdy
Koordynacja i weryfikacja działań	Zarząd Giełdy,
Źródła finansowania	Grupy Producentkie, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	5.000 zł

Zadanie 2.3.3.: Utworzenie ram formalno-prawnych dla współdziałania grup producentów rolnych i Giełdy w zakresie handlu wewnętrznego i eksportu.**Działania:**

- a) W ramach Giełdy Rolno Ogrodniczej powołanie na terenie gminy Płoniawy-Bramura komórki organizacyjnej, która będzie odpowiedzialna za współpracę z grupami producentów rolnych w zakresie podpisywania długoletnich umów z odpowiednimi obustronnymi zabezpieczeniami na dostarczanie ich produktów. Współpracy w zakresie pomocy dotyczącej wyboru technologii produkcji gwarantującej odpowiedni asortyment i jakość produktu, a także będzie organizować zbytnie.

Termin realizacji	2022-2024
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Zarząd Giełdy Rolniczo-Ogrodniczej
Koordynacja i weryfikacja działań	Zarząd Giełdy
Źródła finansowania	Grupy Producentkie, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	4.000 zł

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.4.: ROZWÓJ AGROTURYSTYKI JAKO ŹRÓDŁO RÓŻNICOWANIA DOCHODÓW OSÓB ZWIĄZANYCH DOTYCHCZAS Z SEKTOREM ROLNICZYM.**CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie roli agroturystyki jako alternatywnego źródła dochodu**

Poszukiwanie różnych form zarobkowania dla rolników staje się nakazem chwili, bowiem nie wytrzymują oni warunków konkurencji na rynku, nie wszyscy mogą osiągać dochody z rolnictwa. Należy wskazać im sposoby zarobkowania, które nie wymagają wielkich kapitałów, przedsięwzięć, które mogłyby być uruchomione szybko, pozwoliły wykorzystać walory regionu i własnego gospodarstwa rolnego, nie zmuszały do płacenia podatków i nie wymagały wysokich kwalifikacji zawodowych.

Agroturystyka jest taką szansą na zmianę sytuacji na wsi, poprzez tworzenie nowych miejsc pracy poza rolnictwem w usługach związanych z potrzebami i otoczeniem rolnictwa, wykorzystaniem walorów przyrodniczych i krajoznawczych. Agroturystyka może spełniać wiele funkcji: zwalczać bezrobocie na wsi poszerzając ofertę na rynku pracy, przynosić dodatkowe dochody w gospodarstwie wiejskim, jest aktywną formą ochrony środowiska oraz umożliwia ludziom spoza wsi kontakt z przyrodą i środowiskiem naturalnym.

Zadanie 2.4.1.: Przesunięcie ciężaru działań ludności z obszarów wiejskich z rolnictwa na rzecz rozwoju agroturystyki jako alternatywnego źródła dochodu dla osób związanych tylko z produkcją rolą.**Działania:**

- a) Inwentaryzacja gospodarstw rolnych pod kątem zaadoptowania ich na gospodarstwa agroturystyczne.
- b) Opracowanie i wydanie informatora turystycznego ze szczególnym uwzględnieniem i podkreśleniem walorów turystycznych gminy.
- c) Stworzenie i utrzymanie bazy lokalowej agroturystyki na terenie gminy oraz bazy podmiotów działających w branży (np.: zajmujących się spływami kajakowymi, itp.).
- d) Wdrożenie systemu oznakowań "czytelna gmina" - oznakowania kierunkowe, informacje, reklamy.

Termin realizacji	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Urząd Gminy
Źródła finansowania	Budżet gminy
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	5.000 zł rocznie

Zadanie 2.4.2.: Rozwój usług towarzyszących agroturystyce.

Warunkiem właściwego odpoczynku w gospodarstwie agroturystycznym jest nie tylko kupowanie usługi u rolnika, ale i usług towarzyszących. Usługi towarzyszące są sektorem, w którym tworzenie miejsc pracy jest najtańsze. Dotyczą one sfery: gastronomii, aktywnego odpoczynku, sportu, folkloru, itp.

Działania:

- a) Powołanie lokalnej organizacji pozarządowej działającej w obszarze agroturystyki.
- b) Przygotowanie oferty turystycznej z podziałem na konkretnych odbiorców z uwzględnieniem ich upodobań (piesze wycieczki, grzybobranie, łowienie ryb, jazda konna).
- c) Wdrożenie systemu rezerwacji miejsc noclegowych.

Termin realizacji	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Lokalna organizacja pozarządowa, Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Koordinacja i weryfikacja działań	Urząd Gminy
Źródła finansowania	Środki pomocowe, środki własne gospodarstw
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	5.000 zł rocznie

Zadanie 2.4.3.: Rozwój infrastruktury technicznej turystyki na obszarach wiejskich.

Rozwój na obszarach wiejskich poza gospodarstwami rolnymi infrastruktury usług turystycznych i rekreacyjnych w dowolnych formach i przez dowolne podmioty gospodarcze.

Działania:

- a) Wyznaczenie "szlaku polonijnego" do pieszych wędrówek na odcinku trasy Obiecanowo - Krasne.
- b) Wyznaczenie szlaków: Węgrzynowo - Szczuki - Krasne, Krzyżewa Borowe - Łęg - Jaciążek - Krasne.
- c) Przygotowanie „szlaku kajakowego” wzdłuż rzeki Orzyc wykorzystując naturalne walory rzeki (czystość wody, duże zarybienie).
- d) Przygotowanie „szlaku rowerowego” wzdłuż rzeki Orzyc.
- e) Utrzymanie i rozwój ścieżki przyrodniczej „Dolina Węgiełki”.
- f) Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury turystycznej (baza noclegowa, baza gastronomiczna, parkingi, ścieżki rowerowe, punkty informacyjne).

Termin realizacji	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Lokalna organizacja pozarządowa, Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Urząd Gminy
Źródła finansowania	Potencjalni inwestorzy, środki pomocowe
Szacunkowy koszt działań	100.000 zł

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.5.: TWORZENIE KLIMATU WSPÓŁPRACY POMIĘDZY WŁADZAMI LOKALNYMI A ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I BIZNESOWYMI ORAZ WZAJEMNA WYMIANA DOŚWIADCZEŃ.

CEL SZCZEGÓŁOWY: Celem jest promowanie postaw przedsiębiorczości, zarówno w aspekcie działalności gospodarczej jak i w innych dziedzinach: promowanie aktywnej postawy do życia.

Zadanie 2.5.1.: Utworzenie punktu informacyjno-doradczego dla środowiska biznesu.

Elementem prawidłowego rozwoju już istniejących firm jest dostęp do informacji o możliwościach korzystania z pozabankowych źródeł wsparcia finansowego takich jak: Fundusz Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Ochrony Środowiska, specjalne linie kredytowe dla rolników, itp.

Działania:

- a) Zatrudnienie przez Urząd Gminy pracownika ds. kontaktów z przedsiębiorcami.

Termin realizacji	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Urząd Gminy
Źródła finansowania	Budżet gminy
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	Okolo 22.000 zł rocznie

Zadanie 2.5.2.: Wypracowanie zasad i form współpracy pomiędzy władzą lokalną a środowiskiem biznesu, ukierunkowane na poszukiwanie bezpiecznych i trwałych podstaw rozwoju regionu przy szerokim wykorzystaniu zaangażowania środowisk lokalnych.

Działania:

- a) Opracowanie programu współpracy pomiędzy władzą lokalną a środowiskiem biznesu. Porozumienie ma na celu przekazanie gminie i mieszkańcom umiejętności niezbędnych do

rozpoczęcia takiej współpracy oraz przekonania stron o korzyściach, jakie z niej mogą wynikać.

b) Zaangażowanie czołowych liderów lokalnych do wdrożenia modelu współpracy.

Termin realizacji	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy, Powiatowa Izba Gospodarcza
Koordinacja i weryfikacja działań	Urząd Gminy
Źródła finansowania	-
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	-

Zadanie 2.5.3.: Integrowanie gmin poprzez organizowanie wspólnych imprez i uroczystości promujących cały powiat. Przygotowanie kalendarza uroczystości z punktu widzenia ich roli promocyjnej.

Działania:

- a) Organizowanie wydarzeń czyniących z miejscowości czy regionu dobrze znane miejsce na mapie, kojarzone z tym, co się tam dzieje - miejsce atrakcyjne, np.:
- organizowanie festiwali zespołów folklorystycznych połączonych z przeglądem kabaretów wiejskich,
  - podtrzymanie tradycji organizowania festiwali zespołów zapustnych (Sponsorem takich festiwali jest często środowisko biznesu, które ma sposobność przedstawić swoją ofertę. Celem organizowania imprez tego typu jest również promowanie regionów kultury wiejskiej, pobudzenie aktywności mieszkańców ziemi makowskiej oraz
  - Inicjowanie i organizowanie wspólnych przedsięwzięć gospodarczych (np.: konkurs na najładniejsze gospodarstwo agroturystyczne, targi pracy i przedsiębiorczości).

Termin realizacji	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy, Powiatowa Izba Gospodarcza
Koordinacja i weryfikacja działań	Urząd Gminy
Źródła finansowania	Budżet gminy, środki prywatne
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	30.000 rocznie

Zadanie 2.5.4.: Promocja sektora małej i średniej przedsiębiorczości na stronach internetowych Urzędu Gminy.

Działania:

- a) zamieszczenie materiałów promocyjnych w Internecie.

Termin realizacji	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Urząd Gminy
Źródła finansowania	Budżet gminy, środki prywatne
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	2.000 zł rocznie

KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.6.: STWORZENIE WARUNKÓW DO POZYSKIWANIA NOWYCH INWESTORÓW.**CEL SZCZEGÓŁOWY: Nowe inwestycje w gminie****Zadanie 2.6.1.: Tworzenie warunków do inwestowania i przyciągania inwestorów z zewnątrz.****Działania:**

- a) Utworzenie punktu szybkiej obsługi inwestora w Urzędzie Gminy.
- b) Opracowanie systemu zachęt do inwestowania na terenie gminy.
- c) Uproszczenie wymogów proceduralnych tworzenia nowych inwestycji.
- d) Opracowanie bazy danych o nieruchomościach położonych na terenie gminy oraz możliwościach ich wykorzystania .
- e) Przygotowanie przewodnika inwestycyjnego gminy.
- f) Przygotowanie szerokiej akcji promocyjnej mającej na celu oddziaływanie na świadomość potencjalnych inwestorów i skłonienie ich do traktowania gminy jako ewentualnego miejsca inwestycji.
- g) Przygotowanie uzbrojonych terenów pod inwestycje.

Termin realizacji	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy, Związek Gmin Ziemi Makowskiej
Koordinacja i weryfikacja działań	Urząd Gminy
Źródła finansowania	Środki budżetowe gminy, środki pomocowe
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	100.000 zł

3.3. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym

CEL STRATEGICZNY 3: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY PŁONIAWY-BRAMURA ORAZ STWORZENIE DOGODNIEJSZYCH WARUNKÓW DO PRZYCIĄGANIA INWESTORÓW Z ZEWNĄTRZ I PRZYSPIESZANIA ROZWOJU GOSPODARCZEGO.

Władze samorządowe wydatkują swoje środki budżetowe przeznaczone na budowę zaplecza infrastrukturalnego w trojaki sposób:

- budując nowe i remontując istniejące obiekty, drogi, sieci infrastrukturalne,
- nabywając grunty, nieruchomości zabudowane, lokale i inne dobra materialne,
- szkoląc pracowników samorządowych w zakresie przygotowania i realizacji inwestycji publicznych oraz pozyskiwania do realizacji inwestycji wszystkich możliwych środków pozabudżetowych.

Rozwój Gminy Płoniawy - Bramura w zakresie budowy zaplecza infrastrukturalnego wymaga następujących działań:

- popularyzacja wiedzy z zakresu nowoczesnych form finansowania inwestycji i formalnych warunków ubiegania się o pomoc z Funduszy Przedakcesyjnych Unii Europejskiej,
- szkolenie pracowników administracji samorządowej z zakresu przygotowania długoterminowych planów inwestycyjnych, kosztorysowania i etapowania projektów.
- sukcesywne inwestowanie w poprawę infrastruktury technicznej - upowszechnianie budowy przydomowych (przysięganych) oczyszczalni ścieków, rozbudowa sieci kanalizacyjnej, budowa wodociągów, termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz w poprawa infrastruktury drogowej.

KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1.: POPULARYZACJA WIEDZY Z ZAKRESU NOWOCZESNYCH FORM FINANSOWANIA INWESTYCJI I FORMALNYCH WARUNKÓW UBIEGANIA SIĘ O POMOC Z FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ.

CEL SZCZEGÓŁOWY: Poznanie i zrozumienie zasad funkcjonowania rolnictwa oraz polityki regionalnej, społecznej i strukturalnej Unii Europejskiej odnoszącej się do obszarów wiejskich. Pozyskanie wiedzy w zakresie możliwości pozyskiwania dodatkowych środków na finansowanie inwestycji.

Zadanie 3.1.1.: Stworzenie zaplecza kadrowego i informacyjnego poprzez wskazanie osoby odpowiedzialnej w Urzędzie Gminy Płoniawy-Bramura za pozyskiwanie informacji i wiedzy o

zasadach funkcjonowania programów wspierania rozwoju obszarów wiejskich oraz za popularyzacją tych programów wśród społeczności lokalnej.

Działania:

- a) Uczestnictwo w dostępnych szkoleniach dotyczących rozwoju obszarów wiejskich oraz funduszy zewnętrznych, w tym środków UE.
- b) Podejmowanie działań promocyjnych i informacyjnych dotyczących programów pomocowych na terenie Gminy Płoniawy - Bramura.
- c) Upowszechnianie „dobrych praktyk” funkcjonowania programów.
- d) Pomoc przy konstruowaniu wniosków i projektów niezbędnych do ubiegania się o środki z funduszy pomocowych.

Wszystkie wyżej wymienione działania mogą zostać zrealizowane przez dostosowanie zakresu obowiązków pracowników Urzędu Gminy Płoniawy-Bramura.

Termin realizacji	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy Płoniawy-Bramura
Koordinacja i weryfikacja działań	Urząd Gminy
Źródła finansowania	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne: Fundacja Pomocy dla Rolnictwa (FAPA), Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	5.000 zł rocznie

KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2.: SZKOLENIA PRACOWNIKÓW ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ Z ZAKRESU PRZYGOTOWANIA DŁUGOTERMINOWYCH PLANÓW INWESTYCYJNYCH, KOSZTORYSOWANIA INWESTYCJI, ETAPOWANIA PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH.

CEL SZCZEGÓŁOWY: Nabycie umiejętności tworzenia gminnych strategii inwestycyjnych oraz ich wdrażania.

Zadanie 3.2.1.: Powierzenie pracownikowi Urzędu Gminy obowiązków w zakresie tworzenia programów inwestycyjnych i koordynacji w ich realizacji.

Działania:

- a) Wybór niezbędnych szkoleń dla pracowników samorządowych w zakresie przygotowania i prowadzenia inwestycji, a w szczególności w zakresie:
  - tworzenia programów inwestycyjnych,
  - szacowania potrzeb w zakresie inwestycji publicznych,

- planowania wydatków inwestycyjnych,
- etapowania inwestycji i wydatków inwestycyjnych,
- możliwości zwiększenia efektów lokalnych programów inwestycyjnych, poprzez zaangażowanie środków zewnętrznych (środki pomocowe, kredyty, czyny społeczne).

Termin realizacji	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Urząd Gminy
Źródła finansowania	Budżet Gminy
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	2.500 zł rocznie

KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.3.: SYSTEMATYCZNE INWESTOWANIE W ROZBUDOWĘ I POPRAWĘ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - UPOWSZECHNIANIE BUDOWY PRZYDOMOWYCH (PRYZAGRODOWYCH) OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW, BUDOWA WODOCIĄGÓW, POPRAWA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ ORAZ BUDOWA ŚWIETLIC WIEJSKICH I TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

CEL SZCZEGÓŁOWY: Obniżenie poziomu zanieczyszczeń środowiska naturalnego i poprawa jakości życia lokalnej społeczności.

Zadanie 3.3.1. Poprawa warunków bytowych ludności na terenach nie posiadających systemów kanalizacji centralnej.

Działania:

- Edukacja miejscowej ludności o konieczności inwestowania w poprawę warunków bytowych oraz dbałość o jakość otaczającego środowiska naturalnego.
- Opracowanie programu wspierania budowy przydomowych (pryzagrodowych) oczyszczalni ścieków. Mogą to być przede wszystkim dotacje z Gminnego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Termin realizacji	ciągły
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Urząd Gminy
Źródła finansowania	budżet Gminy, Środki zewnętrzne: Gminny i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencja Restrukturyzacji i

	Modernizacji Rolnictwa,
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	2.000 zł rocznie

- c) Poprawa stanu gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Płoniawy-Bramura - Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez budowę sieci wodociągowej wraz z niezbędną infrastrukturą oraz przebudowę stacji uzdatniania wody i budową przydomowych oczyszczalni ścieków.

Termin realizacji	2019-2023
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Urząd Gminy
Źródła finansowania	Budżet Gminy
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	2.109.383 zł

- d) Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Płoniawy-Bramura -Poprawa środowiska naturalnego m.in. poprzez: modernizację komór procesu technologicznego, prasy filtracyjnej, wymiany stacji dmuchaw, rozbudowę zbiornika wyrównawczego ścieków surowych. Zagospodarowanie osadów poprzez budowę suszarni osadów. Montaż paneli fotowoltaicznych zasilających urządzenia w oczyszczalni.

Termin realizacji	2022-2023
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Urząd Gminy
Źródła finansowania	budżet Gminy
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	10.000.000 zł

Zadanie 3.3.2.: Poprawa powiązań transportowych miejscowości położonych w Gminie Płoniawy - Bramura.

Działania:

- a) Budowa mostu na rzece Orzyc - Poprawa bezpieczeństwa, jakości i komfortu życia mieszkańców gminy poprzez zwiększenie dostępności komunikacyjnych mieszkańców do pól uprawnych, gminnych obiektów i instytucji.

Termin realizacji	2022-2024
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy, Powiatowy Zarząd Dróg.
Koordinacja i weryfikacja działań	Powiatowy Zarząd Dróg, Urząd Gminy
Źródła finansowania	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	3.625.000 zł

- b) Modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia dróg, w tym instalacja lamp energooszczędnych.

Termin realizacji	2022-2024
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy, Powiatowy Zarząd Dróg.
Koordinacja i weryfikacja działań	Powiatowy Zarząd Dróg, Urząd Gminy
Źródła finansowania	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	500.000 zł

Zadanie 3.3.3. Budowa budynku świetlicy wiejskiej wraz z garażem i zapleczem dla samochodu OSP we wsi i Bobino Wielkie.

Działania:

- a) Zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej mający wpływ na pozytywny rozwój społeczno-gospodarczy mieszkańców. Stworzenie zaplecza do przechowywania sprzętu specjalistycznego jednostki OSP. Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców przed skutkami klęsk żywiołowych.

Termin realizacji	2021-2022
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Urząd Gminy
Źródła finansowania	Budżet Gminy
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	1.000.000 zł

Zadanie 3.3.4. Poprawa czystości powietrza w Gminie Płoniawy-Bramura poprzez redukcję zanieczyszczeń do atmosfery i zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej.

Działania:

- a) Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Płoniawy-Bramura.

Termin realizacji	2022-2023
Jednostka odpowiedzialna za wykonanie	Urząd Gminy
Koordinacja i weryfikacja działań	Urząd Gminy
Źródła finansowania	budżet Gminy
Szacunkowy koszt przedsięwzięcia	968.206 zł

IV. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Tabela 4. Cele i wskaźniki ich osiągnięcia.

Cele strategiczne w wymiarze:		
społecznym	gospodarczym	przestrzennym
CEL STRATEGICZNY 1: AKTYWIZACJA SPOŁECZEŃSTWA GMINY PŁONIAWY - BRAMURA I MODERNIZACJA SZKOLNICTWA	CEL STRATEGICZNY 2: PRZEKSZTAŁCENIE LOKALNEGO ROLNICTWA GMINY PŁONIAWY- BRAMURA W NOWOCZESNĄ GAŁĄŻ GOSPODARKI, ZMIANA STRUKTURY ZATRUDNIENIA MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW WIEJSKICH	CEL STRATEGICZNY 3: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY PŁONIAWY-BRAMURA ORAZ STWORZENIE DOGODNIEJSZYCH WARUNKÓW DO PRZYCIĄGANIA INWESTORÓW Z ZEWNĄTRZ I PRZYSPIESZANIA ROZWOJU GOSPODARCZEGO.
Kierunki działań i cele szczegółowe:		
KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1.: ROZWÓJ SEKTORA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH CEL SZCZEGÓŁOWY: Pobudzenie aktywności trzeciego sektora, rozbudowa infrastruktury organizacji pozarządowych, stworzenie sieci powiązań wzajemnych.	KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1.: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I ORGANIZACYJNEJ OBSŁUGI ROLNICTWA JAKO LOKALNEGO CENTRUM OBROTU I PRZETWÓRSTWA PRODUKTÓW ROLNYCH – GIEŁDA ROLNO- OGRODNICZA. CEL SZCZEGÓŁOWY: Pełnienie przez powstałe zaplecze techniczne rolnictwa funkcji dystrybucyjnej lokalnej	KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1.: POPULARYZACJA WIEDZY Z ZAKRESU NOWOCZESNYCH FORM FINANSOWANIA INWESTYCJI I FORMALNYCH WARUNKÓW UBIEGANIA SIĘ O POMOC Z FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ. CEL SZCZEGÓŁOWY: Poznanie i rozumienie zasad funkcjonowania rolnictwa oraz polityki regionalnej, społecznej i strukturalnej Unii Europejskiej odnoszącej się do obszarów wiejskich. Pozyskanie wiedzy w zakresie możliwości pozyskiwania dodatkowych środków na finansowanie

	produkcji rolnej.	inwestycji.
<p>KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2.: WZROST PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ</p> <p>CEL SZCZEGÓŁOWY: Stopniowe przejście wszystkich stopni partycypacji społeczności Gminy we władzy</p>	<p>KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2.: PODNIESIENIE STANDARDU TECHNICZNEGO OBSŁUGI ROLNICTWA I WZMOCNIENIE JAKOŚCI OBSŁUGI SPEŁNIAJĄCEJ WYMOGI SANITARNE UNII EUROPEJSKIEJ.</p> <p>CEL SZCZEGÓŁOWY: Wzmocnienie przystosowania infrastruktury obsługi rolnictwa do produkcji i zbytu produktów rolnych w standardach Unii Europejskiej.</p>	<p>KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2.: SZKOLENIA PRACOWNIKÓW ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ Z ZAKRESU PRZYGOTOWANIA DŁUGOTERMINOWYCH PLANÓW INWESTYCYJNYCH, KOSZTORYSOWANIA INWESTYCJI, ETAPOWANIA PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH.</p> <p>CEL SZCZEGÓŁOWY: Nabywanie umiejętności tworzenia gminnych strategii inwestycyjnych oraz ich wdrażania.</p>
<p>KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.3.: OPRACOWANIE POLITYKI EDUKACYJNEJ W GMINIE PŁONIAWY - BRAMURA</p> <p>CEL SZCZEGÓŁOWY: Racjonalizacja sieci szkół i placówek oświatowych w gminie.</p>	<p>KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.3.: TWORZENIE I ROZWÓJ GRUP PRODUCENTÓW ROLNYCH JAKO PODSTAWOWEGO ELEMENTU RYNKU PIERWOTNEGO.</p> <p>CEL SZCZEGÓŁOWY: Konsolidacja charakteryzujących się dużym rozdrobnieniem gospodarstw rolnych.</p>	<p>KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.3.: SYSTEMATYCZNE INWESTOWANIE W ROZBUDOWĘ I POPRAWĘ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ - UPOWSZECHNIANIE BUDOWY PRZYDOMOWYCH (PRYZAGRODOWYCH) OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW, BUDOWA WODOCIĄGÓW, POPRAWA INFRASTRUKTURY DROGOWEJ ORAZ BUDOWA ŚWIETLIC WIEJSKICH I TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ</p> <p>CEL SZCZEGÓŁOWY: Obniżenie poziomu zanieczyszczeń środowiska naturalnego i poprawa jakości życia lokalnej społeczności.</p>
<p>KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.4.: INTEGRACJA ŚRODOWISKA LOKALNEGO NA RZECZ POPRAWY SYSTEMU EDUKACYJNEGO</p> <p>CEL SZCZEGÓŁOWY:</p>	<p>KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.4.: ROZWÓJ AGROTURYSTYKI JAKO ŹRÓDŁO RÓŻNICOWANIA DOCHODÓW OSÓB ZWIĄZANYCH DOTYCHCZAS</p>	

<p>Maksymalne wykorzystanie lokalnych możliwości i zasobów, stworzenie korzystnych warunków podnoszenia poziomu edukacji dzieci i młodzieży.</p>	<p>Z SEKTOREM ROLNICZYM. CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie roli agroturystyki jako alternatywnego źródła dochodu</p>	
<p>KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.5.: WYPRACOWANIE SYSTEMÓW WSPIERAJĄCYCH ZDOBYWANIE WYKSZTAŁCENIA DZIECIOM I MŁODZIEŻY CEL SZCZEGÓŁOWY: Umożliwienie zdobywania wiedzy dzieciom i młodzieży szczególnie potrzebującej wsparcia - wyrównanie szans edukacyjnych.</p>	<p>KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.5.: TWORZENIE KLIMATU WSPÓŁPRACY POMIĘDZY WŁADZAMI LOKALNYMI A ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I BIZNESOWYMI ORAZ WZAJEMNA WYMIANA DOŚWIADCZEŃ. CEL SZCZEGÓŁOWY: Celem jest promowanie postaw przedsiębiorczości, zarówno w aspekcie działalności gospodarczej jak i w innych dziedzinach: promowanie aktywnej postawy do życia.</p>	
	<p>KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.6.: STWORZENIE WARUNKÓW DO POZYSKIWANIA NOWYCH INWESTORÓW. CEL SZCZEGÓŁOWY: Nowe inwestycje w gminie</p>	
Wskaźniki osiągnięcia celów		
<p>1. Powstanie nowych organizacji pozarządowych na terenie gminy (3 szt.)</p>	<p>1. Powstanie nowych podmiotów gospodarczych na terenie gminy (10 szt.) 2. Powstanie nowych gospodarstw agroturystycznych (3 szt.) 3. Pozyskanie nowych inwestorów (2 szt.)</p>	<p>1. Długość wybudowanej sieci wodociągowej (2 km). 2. Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków (50 szt.). 3. Liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków (1 szt.) 4. Długość zmodernizowanych /wyremontowanych dróg publicznych</p>

		<p>(20 km)</p> <p>5. Liczba wybudowanych mostów (1 szt.)</p> <p>6. Długość zmodernizowanego /wybudowanego oświetlenia drogowego (10 km)</p> <p>7. Liczba wybudowanych świetlic wiejskich (1 szt.)</p> <p>8. Liczba termozmodernizowanych budynków użyteczności publicznej (3 szt.)</p>
--	--	--

Źródło: opracowanie własne

V. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Podstawowym dokumentem planistycznym określającym i kształtującym politykę przestrzenną gminy jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płoniawy-Bramura zatwierdzone uchwałą nr 258/XLV/02 Rady Gminy Płoniawy-Bramura z dnia 2 października 2002 r.

Dokumentem stanowiącym prawo miejscowe określającym przeznaczenie terenów na określone cele jest Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego zatwierdzony uchwałą nr 143/XXVIII/05 Rady Gminy Płoniawy – Bramura z dnia 09 sierpnia 2005r. publikacja w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego Nr 205, poz. 6730 z dnia 08 września 2005r. W latach: 2008, 2010, 2011, 2012, 2014 miały miejsce zmiany w ww. planie, których głównym celem jest stworzenie w formie prawa miejscowego takich warunków zagospodarowania terenu, które pozwolą maksymalnie podnieść walory terenu objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy Płoniaw-Bramura i jednocześnie spełnia oczekiwania mieszkańców i potencjalnych inwestorów.

Obecnie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objętych jest 100% powierzchni gminy Płoniawy-Bramura.

W celu oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Wójt dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem wniosków dotyczących zmian w planie miejscowym.

Ocena aktualności wskaże możliwości i kierunki zmian w Studium oraz MPZP oraz określi obszary problemowe. Wskaże również możliwości zmian wykorzystania przestrzeni poprzez określenie stref funkcjonalno-przestrzennych i wyznaczenie potencjalnych terenów rozwojowych, dla których gmina będzie zamierzała sporządzić zmianę Studium oraz Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Otrzymane wyniki analiz Wójt przekaże Radzie Gminy która podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania zmierzające do uchwalenia zmian w tych aktach.

VI. Obszary strategicznej interwencji

24 maja 2022 r. Sejmik Województwa Mazowieckiego przyjął *Strategię rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze*. Jest to kolejna edycja podstawowego dokumentu strategicznego regionu, określającego długofalową wizję rozwoju województwa mazowieckiego, jak też średniookresowe kierunki działań i działania.

Strategia rozwoju województwa wskazuje główne wyzwania, a także cele rozwojowe regionu do zrealizowania przez samorząd województwa oraz inne podmioty. Stanowi też punkt odniesienia dla innych dokumentów strategicznych, programowych i planistycznych tworzonych na poziomie regionalnym oraz lokalnym, w tym również *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032*.

Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ ma charakter zintegrowany. Dokument wskazuje pogrupowane tematycznie działania adresowane do całego województwa, jak też model struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu oraz obszary strategicznej interwencji (OSI), w których interwencja ukierunkowana jest zarówno tematycznie, jak i terytorialnie.

Zgodnie z art. 10e ust. 3 pkt. 6 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 1990 Nr 16, poz. 95 z późn. zm.) strategia rozwoju gminy określa obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o które mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, 1571 i 1815 oraz z 2020 r. poz. 1378), wraz z zakresem planowanych działań. W *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze* zidentyfikowano 2 typy OSI: problemowe oraz bieguny wzrostu – miejskie obszary funkcjonalne. OSI problemowe obejmują niektóre podregiony NUT3 województwa mazowieckiego, jednakże nie znajduje się wśród nich podregion zawierający gminę Płoniawy-Bramura. Również w ramach drugiej OSI - biegunów wzrostu, nie ma obszaru funkcjonalnego obejmującego gminę Płoniawy-Bramura.

VII. System realizacji Strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

7.1. Zarządzanie i monitoring

Zadania objęte *Strategią Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032* będą realizowane w głównej mierze przez Urząd Gminy Płoniawy-Bramura. Zadania te powinny być zintegrowane nie tylko obszarowo, ale też tematycznie, a przede wszystkim zintegrowane na poziomie działań realizowanych w ramach różnych funduszy. W tym kontekście istotna jest realizacja projektów integrujących działania twarde i miękkie.

Strategia Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032 będzie systematycznie monitorowana, a z procesu jej wdrażania przygotowywane będą raporty analityczne. Pozwoli to na obiektywną ocenę poziomu realizacji założonych celów oraz dokonywanie niezbędnych korekt procesu wdrażania, jak też aktualizacji samej Strategii.

System monitorowania *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032* przewiduje :

- ocenę poziomu realizacji wskaźników zgodnie z matrycą logiczną Celów Strategicznych, jak i wybranymi wskaźnikami oraz spełnienie przez wskaźniki warunków SMART,
- analizę i ocenę stopnia realizacji przyjętych celów oraz adekwatność doboru do nich wskaźników,
- analizę i ocenę harmonogramu wdrażania Strategii,
- dokonywanie odniesień do Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego,
- monitoring ogólnego poziomu rozwoju gminy,
- możliwość dokonywania korekt wartości wskaźników w procesie realizacji zamierzonych działań,
- analizę realizacji Strategii w celu jej ewentualnej aktualizacji,
- wykonanie cyklicznych sprawozdań z realizacji Strategii.

7.2. Interesariusze strategii

Interesariusze strategii to podmioty (osoby, grupy osób, społeczności, instytucje, organizacje), które mogą istotnie wpływać na gminę oraz których potrzeby zamierza zaspakajać *Strategia Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032*. Interesariuszy definiuje się w kontekście określonej wizji rozwoju uwzględniając obszar (terytorium), który zamieszkują oraz ich

profil (rodzaj interesariusza). Należy podkreślić, że w przypadku każdego obszaru najważniejszymi interesariuszami są jego mieszkańcy.

Interesariuszami Strategia Rozwoju Gminy Płoniawy - Bramura na lata 2021-2030 są:

- mieszkańcy gminy Płoniawy - Bramura,
- mieszkańcy spoza gminy,
- organizacje pozarządowe,
- instytucje z terenu gminy Płoniawy - Bramura,
- przedsiębiorstwa z terenu gminy Płoniawy - Bramura.

Zapewnione zostały warunki udziału ww. Interesariuszy (partnerów społeczno-gospodarczych) w procesie tworzenia *Strategia Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032*. Dokument podlega konsultacjom w szczególności z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy, a także z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Konsultacje odbędą się poprzez ogłoszenie co najmniej na stronie internetowej gminy informacji o konsultacjach, terminie i sposobie przekazywania uwag do projektu *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032* oraz terminie i miejscu spotkań konsultacyjnych w tym telekonferencji oraz spotkań zdalnych. Informacja może zostać opublikowana również w prasie o zasięgu lokalnym - ogłoszenie zawiera dodatkowo informację o adresie strony internetowej, na której zamieszczono projekt dokumentu.

Konsultacje przeprowadzone zostaną zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy w terminie nie krótszym niż 35 dni od dnia ogłoszenia na stronie internetowej.

Przygotowane zostanie sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji, zawierające w szczególności ustosunkowanie się do zgłoszonych uwag wraz z uzasadnieniem oraz nastąpi jego publikacja co najmniej na stronie internetowej gminy.

VIII. Ramy finansowe i źródła finansowania

W zadaniach realizowanych w ramach *Strategii Rozwoju Gminy Płoniawy-Bramura na lata 2022-2032* brana jest pod uwagę możliwość zastosowania różnych źródeł finansowania i instrumentów, w tym:

- Środki własne (budżet gminy),
- fundusze unijne,
- środki prywatne,
- środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Środki Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- środki budżetu państwa,
- środki budżetu województwa mazowieckiego,
- środki powiatu makowskiego,
- inne.

IX. Spis rysunków i tabel

8.1. Spis rysunków:

Rysunek 1. Położenie gminy Płoniawy - Bramura na tle sąsiednich gmin.	9
Rysunek 2. Położenie Gminy Płoniawy – Bramura na tle podziału administracyjnego Województwa Mazowieckiego.....	10

8.2. Spis tabel:

Tabela 1. Struktura użytkowania terenu gminy Płoniawy - Bramura	11
Tabela 2. Rodzaje działalności gospodarczych na terenie gminy Płoniawy - Bramura	13
Tabela 3. Osiągnięte przez Gminę Płoniawy-Bramura poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych oraz poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w poszczególnych latach.....	18
Tabela 4. Cele i wskaźniki ich osiągnięcia.....	50